

დებულება კომერციულ ბანკებში შიდააუდიტორული საქმიანობისადმი მოთხოვნების შესახებ

დამტკიცებულია საქართველოს
ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის
2001 წლის 28 დეკემბრის
N 318 ბრძანებით

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. საქართველოს ეროვნული ბანკი (შემდგომში - ეროვნული ბანკი), როგორც საქართველოში საბანკო სისტემის მდგრადი ფუნქციონირების უზრუნველყოფისათვის პასუხისმგებელი სახელმწიფო მარეგულირებელი ორგანო, კომერციული ბანკებში აღრიცხვა-ანგარიშგების, რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემის განვითარების მიზნით აწესებს მოთხოვნებს შიდააუდიტორული საქმიანობისადმი.
2. საბანკო სისტემაში შიდააუდიტორული საქმიანობის განვითარებისა და სრულყოფის მიზნით თითოეული კომერციული ბანკი ვალდებულია ჩამოაყალიბოს შიდააუდიტორული სამსახური (შემდგომში - სამსახური), უზრუნველყოს და დაიცვას მისი დამოუკიდებელი საქმიანობა.
3. სამსახურის ძირითადი ამოცანა და მიზანია ბანკის საფინანსო, სამეურნეო და ადმინისტრაციული საქმიანობის შეფასება და მოქმედ ნორმატიულ აქტებთან მათი შესაბამისობის დადგენა.
4. სამსახურის ფუნქციონირება და მისი საქმიანობა დაფუძნებული უნდა იყოს შემდეგ პრინციპებზე:
 - ა) დამოუკიდებლობა;
 - ბ) კომპეტენტურობა;
 - გ) შიდა აუდიტის პროგრამისა და მასშტაბის ადეკვატურობა;
 - დ) რესურსებით უზრუნველყოფა.
5. სამსახური მისთვის დაკისრებული მოვალეობის შესრულებისათვის ანგარიშვალდებულია ბანკის სარევიზიო კომისიის წინაშე.
6. სამსახურის მიერ მომზადებულმა დასკვნებმა დახმარება უნდა გაუწიოს სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორატს ბანკის საქმიანობაში არსებული რისკის დონის დადგენაში, პრობლემებისა და ხარვეზების იდენტიფიცირებასა და აღმოფხვრაში, ნაკისრი ვალდებულებების ეფექტიანად განხორციელებაში.
7. ამ დებულებით განსაზღვრული სამსახურის ფუნქციების, პოლიტიკის, სტანდარტებისა და პროცედურების ჩამოყალიბება და შესრულება სავალდებულოა ყველა კომერციული ბანკისათვის.

მუხლი 2. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს, სარევიზიო კომისიისა და დირექტორატის პასუხისმგებლობა შიდააუდიტორული სამსახურის ფუნქციონირებისა და საქმიანობისათვის

1. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, სარევიზიო კომისია და დირექტორატი პასუხს აგებენ აქციონერთა საერთო კრების წინაშე ბანკში სამსახურის ჩამოყალიბებისა და ფუნქციონირებისათვის.
2. ბანკის სარევიზიო კომისია უფლებამოსილია სამსახურის მეშვეობით ჩაატაროს ბანკის ანგარიშგებისა და საბუღალტრო ჩანაწერების რევიზია.
3. ბანკის სარევიზიო კომისიამ უნდა განიხილოს და დაამტკიცოს სამსახურის დებულება და ორგანიზება გაუწიოს ბანკში სამსახურის ფუნქციონირებას.

4. სამსახურის დებულებაში ჩამოყალიბებული და განსაზღვრული უნდა იყოს:

- ა) სამსახურის ორგანიზაციული სტრუქტურა;
- ბ) სამსახურის ფუნქციები და უფლება-მოვალეობები;
- გ) სამსახურის საქმიანობის სფერო და მასშტაბები;
- დ) სამსახურის ანგარიშვალდებულება ბანკის სარევიზიო კომისიის, სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორატის წინაშე, აგრეთვე ამ უკანასკნელთა ვალდებულებები სამსახურის მიმართ;
- ე) სამსახურსა და ბანკის სხვა სტრუქტურულ ერთეულებს შორის ანგარიშვალდებულებრივი ურთიერთობები;
- ვ) სამსახურისა და მისი თანამშრომლების უფლება-მოვალეობანი;
- ზ) შიდა აუდიტის დაგეგმვისა და ჩატარების პროცედურები, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმებების, გამოკვლევების, დასკვნებისა და რეკომენდაციების სარევიზიო კომისიისათვის მოხსენების პროცედურები;
- თ) შიდააუდიტორულ საქმიანობაში შეფასების კრიტერიუმები და მეთოდები.

5. ბანკის სარევიზიო კომისია ვალდებულია:

- ა) განიხილოს და დაამტკიცოს სამსახურის მიერ მომზადებული შიდა აუდიტის წლიური სამუშაო პროგრამა კვარტალების მიხედვით;
- ბ) კონტროლი გაუწიოს სამსახურის მუშაობას მისი საქმიანობის კვარტალური და წლიური სამუშაო პროგრამის მიხედვით;
- გ) უზრუნველყოს სამსახურის ობიექტურობა და მისი დამოუკიდებლობა სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორატისაგან;
- დ) განიხილოს სამსახურის კვარტალური მოხსენებები, დაამტკიცოს აუდიტორული გამოკვლევები და რეკომენდაციები, წარუდგინოს ისინი სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორატს ინფორმაციისათვის და, საჭიროების შემთხვევაში, სათანადო ღონისძიებების გასატარებლად;
- ე) შეაფასოს სამსახურისა და მისი უფროსის მიერ გაწეული მუშაობა პროფესიონალიზმისა და საქმისადმი დამოუკიდებელი მიდგომის გათვალისწინებით და მიიღოს სათანადო გადაწყვეტილება;
- ვ) შეაფასოს სამსახურის თითოეული თანამშრომლის მიერ გაწეული მუშაობა სამსახურის უფროსის მიერ მომზადებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილება;
- ზ) ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორატთან ერთად უზრუნველყოს ბანკის სხვა სტრუქტურული ერთეულების თანამშრომლობა სამსახურთან.

მუხლი 3. შიდააუდიტორული სამსახურის საქმიანობის დამოუკიდებლობა

1. კომერციულ ბანკში შიდააუდიტორული საქმიანობა უნდა ეფუძნებოდეს დამოუკიდებლობისა და ობიექტურობის პრინციპებს, რასაც უნდა განაპირობებდეს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორატის მხრიდან ჩაურევლობა, სტრუქტურული დამოუკიდებლობა, დამოუკიდებელი საკადრო პოლიტიკა და შრომის ანაზღაურების სისტემა.

2. შიდააუდიტორულ საქმიანობაში სტრუქტურული დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის მიზნით სამსახური ანგარიშვალდებული უნდა იყოს ბანკის სარევიზიო კომისიის წინაშე.

3. ბანკის შიდააუდიტორულ საქმიანობაში დამოუკიდებელი საკადრო პოლიტიკის წარმართვის მიზნით:

- ა) სამსახურის საშტატო ნუსხა უნდა დაამტკიცოს სამეთვალყურეო საბჭომ მხოლოდ სარევიზიო კომისიის წარდგინებისა და თანხმობის საფუძველზე;
- ბ) სამსახურის უფროსსა და მის მოადგილეს ნიშნავს და ათავისუფლებს სამეთვალყურეო საბჭო მხოლოდ სარევიზიო კომისიის წარდგინებისა და თანხმობის საფუძველზე;
- გ) სამსახურის სხვა თანამშრომლებს ნიშნავს და ათავისუფლებს ბანკის დირექტორატი მხოლოდ სამსახურის უფროსის წარდგინებისა და თანხმობის საფუძველზე, რაც ბანკის

შიდა პროცედურების თანახმად შეიძლება საჭიროებდეს სარევიზიო კომისიასთან შეთანხმებას.

4. სამსახურის უფროსის, მისი მოადგილისა და სხვა თანამშრომლების შრომის ანაზღაურების, მატერიალური წახალისებისა და ამ სამსახურის მუშაობასთან დაკავშირებული სხვა ხარჯების ოდენობას განსაზღვრავს სარევიზიო კომისია, რომელსაც ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო.

5. სამსახურის უფროსის, მისი მოადგილისა და სხვა თანამშრომლების თანამდებობაზე დანიშვნა-გათავისუფლებასთან, შრომის ანაზღაურებასა და სამსახურის სხვა ხარჯებთან დაკავშირებულ საკითხებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორატი, როგორც წესი, ამტკიცებენ ცვლილებებისა და შეფერხებების გარეშე. განსაკუთრებულ შემთხვევებში, ობიექტური მიზეზებისა და გარემოებების არსებობისას, აღნიშნულ საკითხებში ცვლილებები შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ სარევიზიო კომისიის თანხმობით.

მუხლი 4. სარევიზიო კომისიისა და შიდააუდიტორული სამსახურის უფლებები

1. სარევიზიო კომისიას შიდააუდიტორულ საქმიანობასთან დაკავშირებით უფლება აქვს:

ა) ჩამოაყალიბოს და დასამტკიცებლად წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს სამსახურის საშტატო ნუსხა;

ბ) განიხილოს და დასამტკიცებლად წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს სამსახურის უფროსისა და მისი მოადგილის თანამდებობაზე დანიშვნისა და გათავისუფლების საკითხები;

გ) შეთანხმების მიზნით განიხილოს სამსახურის უფროსის მიერ წარდგენილი სამსახურის ნებისმიერი თანამშრომლის დანიშვნის, დაწინაურებისა და თანამდებობიდან გათავისუფლების საკითხები;

დ) განსაზღვროს და დასამტკიცებლად წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს სამსახურის უფროსის, მისი მოადგილისა და სამსახურის სხვა თანამშრომლების შრომის ანაზღაურების, მატერიალური წახალისებისა და ამ სამსახურის მუშაობასთან დაკავშირებული სხვა ხარჯების შესახებ საკითხები;

ე) რეგულარულად მოიწვიოს კვარტალური და, განსაკუთრებულ შემთხვევებში, საგანგებო შეხვედრები სამსახურის უფროსსა და სამსახურის სხვა თანამშრომლებთან შიდააუდიტორულ საქმიანობასთან დაკავშირებული ნებისმიერი საკითხის განსახილველად;

ვ) სამეთვალყურეო საბჭოსთან ერთად განიხილოს შიდააუდიტორულ საქმიანობასთან დაკავშირებული საკითხები და დირექტორატის მხრიდან სამსახურის რეკომენდაციების უგულვებელყოფის ან მაკორექტირებელი ღონისძიებების გაუტარებლობის გამო სამეთვალყურეო საბჭოს მოსთხოვოს ბანკის პასუხისმგებელი პირის თანამდებობიდან გათავისუფლება.

2. სამსახურს უფლება აქვს:

ა) მოქმედი კანონმდებლობის, ნორმებისა და სტანდარტების, პროფესიული ცოდნისა და გამოცდილების საფუძველზე სარევიზიო კომისიასთან შეთანხმებით განსაზღვროს შიდა აუდიტის ჩატარების ფორმები და მეთოდები;

ბ) შიდააუდიტორულ საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე მოითხოვოს და მიიღოს ბანკის ნებისმიერი იურიდიული, ბუღალტრული და სხვა შიდა დოკუმენტები, აგრეთვე აუდიტთან დაკავშირებით ნებისმიერი საჭირო განმარტება ზეპირი თუ წერილობითი ფორმით;

გ) სრული მოცულობით შეამოწმოს ბანკის საფინანსო, სამეურნეო და ადმინისტრაციული საქმიანობა, ნებისმიერი პირველადი დოკუმენტაციის საფუძველზე შეამოწმოს ბანკის ბუღალტრული აღრიცხვა-ანგარიშგების პრაქტიკა და პროცედურები, დაადგინოს მათი უტყუარობა, სისრულე და შესაბამისობა მოქმედ კანონმდებლობასა და დადგენილ ნორმატივებთან;

დ) საბანკო საქმიანობაში ინტერესთა კონფლიქტის აღმოფხვრის მიზნით შეისწავლოს ბანკის ადმინისტრატორებსა და მათთან დაკავშირებულ პირებს შორის განხორციელებული

ყველა ოპერაცია და დარღვევების გამოვლენის შემთხვევაში მოახსენოს იგი სარევიზიო კომისიას და, შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭოს;

ე) ერთპიროვნულად ან გარე აუდიტთან ერთად იქონიოს ურთიერთობა ეროვნულ ბანკთან, პარტნიორ ბანკებთან, ბანკის კლიენტებსა და სხვა კრედიტორებთან, ასევე მესამე პირის სხვა მხარეებთან ანგარიშების ნაშთების ან იმ საბანკო ოპერაციების შესწავლისა თუ დადასტურების მიზნით, რომელთა აუდიტორული შემოწმებაც ხდება;

ვ) სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების მიზნით პირდაპირი და კონფიდენციალური ურთიერთობა იქონიოს ბანკის სარევიზიო კომისიასთან, სამეთვალყურეო საბჭოსთან, დირექტორატთან, ბანკის სტრუქტურულ ერთეულებთან, აგრეთვე გარე აუდიტორებთან;

ზ) შიდა აუდიტთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი საკითხების განხილვისათვის შეხვდეს ბანკის შესაბამისი სამსახურების ნებისმიერ მუშაკს და დირექტორატის წარმომადგენლებს, საჭიროების შემთხვევაში, მოითხოვოს სარევიზიო კომისიის სხდომის გამართვა მათი მოწვევით.

მუხლი 5. შიდააუდიტორული სამსახურის პასუხისმგებლობა

1. სამსახურს ბანკის აქტივების უსაფრთხოების დაცვის ზედამხედველობის მიზნით ეკისრება შემდეგი პასუხისმგებლობა:

ა) შეასრულოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული შიდა აუდიტის სტანდარტები ამ დებულების დანართის თანახმად;

ბ) განიხილოს ბანკის შიდა კონტროლის სისტემა, შეაფასოს ამ სისტემის ადეკვატურობა და ეფექტიანობა, ჩამოაყალიბოს რეკომენდაციები ამ სისტემის გასაუმჯობესებლად და გაუწიოს მას მონიტორინგი;

გ) განსაზღვროს შეესაბამება თუ არა ბანკის მმართველობის სისტემა, პოლიტიკა და სტრატეგია მოქმედ ნორმატიულ აქტებსა და ეროვნული ბანკის მოთხოვნებს;

დ) გარკვეული პერიოდულობით შეამოწმოს ბანკის ოპერაციები, პროგრამები და თითოეული სტრუქტურული ერთეულის საქმიანობა და განსაზღვროს მათი შესაბამისობა ბანკის ბიზნესგეგმებთან, დასახულ მიზნებსა და ამოცანებთან;

ე) შეამოწმოს შეესაბამება თუ არა ბანკის თანამშრომლების მიერ თავიანთი მოვალეობების შესრულება ბანკის შიდა ინსტრუქციებს, პოლიტიკასა და პროცედურებს, აგრეთვე მოქმედ კანონმდებლობას და ეროვნული ბანკის მოთხოვნებს;

ვ) შეაფასოს ბანკის მიერ საკუთარი რესურსების გამოყენების ეფექტიანობა და შედეგები მოახსენოს სარევიზიო კომისიას;

ზ) შეაფასოს მიწოდებული ფინანსური ინფორმაციის სანდოობა, სისწორე და ასეთი ინფორმაციის იდენტიფიცირების, კლასიფიცირებისა და მოხსენების პროცედურის ეფექტიანობა;

თ) კოორდინაცია გაუწიოს ბანკის პროგრამებს გარე აუდიტორებთან ერთად, რათა დარწმუნდეს, რომ ისინი შეესაბამება შიდა და გარე აუდიტის მოთხოვნებს;

ი) მოამზადოს და სარევიზიო კომისიას განსახილველად და დასამტკიცებლად წარუდგინოს შიდააუდიტორული საქმიანობის პროგრამა თითოეული ფისკალური წლისათვის კვარტალების მიხედვით;

კ) დაგეგმოს თითოეული შიდააუდიტორული შემოწმება და შემოწმების შედეგები მოახსენოს სარევიზიო კომისიას;

ლ) აუდიტის ობიექტურად განხორციელების მიზნით განიხილოს აუდიტის შედეგები და რეკომენდაციები აუდიტის მსვლელობისას ან მისი დამთავრებისას, იმ პირებთან ერთად, რომელთა საქმიანობაც შემოწმდა;

მ) შეამოწმოს ბანკის დირექტორატის მიერ შიდა და გარე აუდიტის შედეგებისა და რეკომენდაციების შესაბამისი ღონისძიებების დროულად და ადეკვატურად განხორციელება;

ნ) მოამზადოს და სარევიზიო კომისიას წარუდგინოს კვარტალური მოხსენება, რომელშიც განხილული იქნება აუდიტორული შემოწმების შედეგად მიღებული ყველა მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება და რეკომენდაცია, ასევე ყველა მნიშვნელოვანი მაკორექტირებელი

ლონისძიება, რომლებიც ამ რეკომენდაციების საფუძველზე მხედველობაში მიიღო ბანკის დირექტორატმა;

ო) დაეხმაროს ბანკის უსაფრთხოების სამსახურს არასწორი მოქმედებების გამოძიებასა და დადგენაში;

პ) მიიღოს მონაწილეობა ბანკის დირექტორატსა და გარე აუდიტორებთან ერთად იმ აუდიტორული შემოწმების დაგეგმვასა და ჩატარებაში, რომელიც ობიექტების ყიდვა-გაყიდვასა და მსგავს წინადადებებთან (კაპიტალდაბანდებათა შექმნა და გასხვისება, შვილობილი ორგანიზაციის ყიდვა-გაყიდვა, უძრავი ქონების შექმნა, გასხვისება, დატვირთვა, იჯარით გაცემა და სხვა მსგავსი უფლებები) არის დაკავშირებული;

რ) ჩაატაროს სპეციალური აუდიტი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ან დირექტორატის მოთხოვნით, თუ ამის საჭიროება არგუმენტირებულია;

ს) მოახსენოს სარევიზიო კომისიას სამსახურის საქმიანობისათვის შექმნილი დაბრკოლებები;

ტ) საიდუმლოდ შეინახოს შიდააუდიტორული საქმიანობის განხორციელების დროს მიღებული ინფორმაცია, არ გაახმაუროს კომერციული საიდუმლოების შემცველი ცნობები, არ გამოიყენოს ისინი თავისი ან მესამე პირის ინტერესებისათვის, განუხრელად დაიცვას საბანკო საიდუმლოება.

მუხლი 6. შიდააუდიტორული სამსახურის თანამშრომელთა კვალიფიკაციის კრიტერიუმები

1. სამსახურის შესაბამის თანამდებობებზე მიღება უნდა განხორციელდეს კვალიფიკაციის კრიტერიუმების გათვალისწინებით.

2. შიდა აუდიტის სამსახურის უფროსს უნდა ჰქონდეს:

ა) საუნივერსიტეტო განათლება ბუღალტერიაში, საბანკო საქმეში ან ეკონომიკაში;

ბ) ბანკში მუშაობის 5 წლის გამოცდილება, მათ შორის 2 წელი მაღალი რანგის თანამდებობაზე (სტრუქტურული ერთეულის უფროსი ან მოადგილე);

გ) საქმისადმი დამოუკიდებელი მიდგომა;

დ) საბანკო ოპერაციების ყველა მნიშვნელოვანი ასპექტის ცოდნა.

3. სამსახურის უფროსის მოადგილეს უნდა ჰქონდეს:

ა) საუნივერსიტეტო განათლება ბუღალტერიაში, საბანკო საქმეში ან ეკონომიკაში;

ბ) ბანკში მუშაობის 3 წლის გამოცდილება, მათ შორის 1 წელი მაღალი რანგის თანამდებობაზე (სტრუქტურული ერთეულის უფროსი ან მოადგილე);

გ) საქმისადმი დამოუკიდებელი მიდგომა;

დ) საბანკო ოპერაციების ყველა მნიშვნელოვანი ასპექტის ცოდნა.

4. უფროს შიდა აუდიტორს უნდა ჰქონდეს:

ა) საუნივერსიტეტო განათლება ბუღალტერიაში, საბანკო საქმეში ან ეკონომიკაში;

ბ) ბანკის სხვადასხვა სტრუქტურაში (საფინანსო-ეკონომიკური ანალიზისა და დაგეგმვის, საკრედიტო-საინვესტიციო, ფასიანი ქაღალდების, ჩეკების, ბარათებისა და საბირჟო ოპერაციების, საბუღალტრო და სხვ.) მუშაობის სულ ცოტა 2 წლის გამოცდილება;

გ) საქმისადმი დამოუკიდებელი მიდგომა;

დ) საბანკო ოპერაციების ყველა მნიშვნელოვანი ასპექტის ცოდნა.

მუხლი 7. კომერციული ბანკის დამოკიდებულება შიდა აუდიტის სტანდარტებისადმი

თითოეული კომერციული ბანკი ვალდებულია სახელმძღვანელოდ მიიღოს ამ დებულების დანართით გათვალისწინებული შიდა აუდიტის სტანდარტები, რათა:

ა) ხელმძღვანელობის ყველა რგოლისათვის გასაგები და მისაღები იყოს შიდა აუდიტის როლი და მასთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობა;

ბ) შეიქმნას სათანადო ბაზა სარევიზიო კომისიისათვის, რომელმაც უნდა უხელმძღვანელოს და შეაფასოს სამსახურის მუშაობა.

მუხლი 8. ეროვნული ბანკის უფლებამოსილება კომერციული ბანკების მიერ შიდა აუდიტისადმი დადგენილი მოთხოვნების შეუსრულებლობის დროს

1. ეროვნული ბანკი კომერციული ბანკების ადგილზე შემოწმებისას ადგენს:

ა) ჩამოაყალიბა თუ არა ბანკმა შიდააუდიტორული სამსახური, უზრუნველყოფილია თუ არა ეს სამსახური სამუშაო პირობებითა და სათანადო მასალებით;

ბ) ასრულებს თუ არა ბანკი ამ დებულებითა და მისი დანართით (შიდა აუდიტის სტანდარტები კომერციული ბანკებისათვის) გათვალისწინებულ მოთხოვნებს.

2. იმ ბანკების მიმართ, რომელთა შიდააუდიტორული საქმიანობაც არ შეესაბამება ამ დებულების მოთხოვნებს და რეკომენდებულ შიდა აუდიტის სტანდარტებს, ეროვნული ბანკი გამოიყენებს "კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ" საქართველოს კანონის 30-ე მუხლით გათვალისწინებულ სანქციებს ჯარიმების ჩათვლით.

კომერციულ ბანკებში შიდააუდიტორული საქმიანობისადმი მოთხოვნების შესახებ დებულების დანართი

შიდა აუდიტის სტანდარტები კომერციული ბანკებისათვის

მუხლი 1. შიდა აუდიტის სტანდარტების მიზანი

1. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა კომერციული ბანკებისათვის შეიმუშავა შიდა აუდიტის სტანდარტები, რომლებსაც უნდა შეესაბამებოდეს მათი შიდააუდიტორული სამსახურების საქმიანობა, რაც მიზნად ისახავს:

ა) ბანკის ადმინისტრაციის ყველა დონის ინფორმირებას შიდააუდიტორული სამსახურის როლისა და პასუხისმგებლობის შესახებ;

ბ) საფუძვლების მომზადებას შიდააუდიტორული სამსახურის მიზნების, საქმიანობის, შიდა აუდიტორების პროფესიული დონის შესაფასებლად და ამასთან დაკავშირებით განსაზღვრული წესების შესაქმნელად.

მუხლი 2. შიდა აუდიტის სტანდარტების განსაზღვრა

შიდა აუდიტის სტანდარტები განსაზღვრავს შიდა აუდიტორების პროფესიული თვისებების, მათი აუდიტორული მუშაობის ხარისხისა და დასახული აუდიტორული მიზნების შეფასების საფუძვლებსა და კრიტერიუმებს.

მუხლი 3. შიდა აუდიტის სტანდარტების მასშტაბი

1. შიდა აუდიტის სტანდარტები, რომელთა მიხედვითაც უნდა იმუშაოს თითოეულმა კომერციულმა ბანკმა, შემდეგია:

ა) შიდააუდიტორული სამსახურის თანამშრომელთა დამოუკიდებლობა იმ საქმიანობისაგან, რომლის აუდიტსაც იგი ახორციელებს, და მათი ობიექტურობა;

ბ) შიდა აუდიტორების პროფესიული უნარი და მიდგომა საქმისადმი;

გ) შიდააუდიტორული საქმიანობის მასშტაბები;

დ) შიდა აუდიტის ამოცანათა შესრულება;

ე) შიდააუდიტორული სამსახურის მართვა.

მუხლი 4. ზოგადი და კონკრეტული სტანდარტები

1. შიდააუდიტორული საქმიანობის ზოგადი და კონკრეტული სტანდარტები მოიცავს

დამოუკიდებლობის, პროფესიული უზრუნველყოფის, სამუშაოს მასშტაბის, აუდიტორული სამუშაოს შესრულებისა და შიდააუდიტორული სამსახურის მართვის საკითხებს.

2. დამოუკიდებლობის მახასიათებლებია:

ა) პროფესიული სტატუსი - შიდააუდიტორულ სამსახურს შიდააუდიტორული მიზნების მისაღწევად უნდა ჰქონდეს საკმარისი ორგანიზაციული სტატუსი;

ბ) ობიექტურობა - შიდა აუდიტორები აუდიტის ჩატარებისას ობიექტურობის შესანარჩუნებლად არ უნდა იყვნენ დამოკიდებული იმ საკმიანობაზე, რომლის აუდიტსაც ახორციელებენ.

3. პროფესიული უზრუნველყოფის მახასიათებლებია:

ა) სამსახურის კომპეტენტური და საკმარისი რაოდენობის შიდა აუდიტორებით დაკომპლექტება, რომლებსაც ექნებათ სათანადო განათლება და ტექნიკური გამოცდილება;

ბ) სამსახურის მუშაკების ცოდნის, უნარისა და კვალიფიკაციის დონის ამდგენელი ფაქტორები, რომლებიც არსებითი და აუცილებელია აუდიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესასრულებლად;

გ) შიდა აუდიტის ჩატარების სათანადო კონტროლი;

დ) შიდა აუდიტორების მიერ პროფესიული ქცევის ნორმების დაცვა;

ე) შიდა აუდიტორების მიერ ტექნიკური კომპეტენციის დონის შენარჩუნება და განმტკიცება მომზადება-გადამზადებისა და შემდგომი განათლების მეშვეობით;

ვ) შიდა აუდიტორების პროფესიული მიდგომა შიდა აუდიტისადმი.

4. სამუშაოს მასშტაბი მოიცავს შიდააუდიტორული სამსახურის მიერ მისთვის მინიჭებული ვალდებულებების შესრულებისას ბანკის შიდა კონტროლის სისტემის ადეკვატურობისა და ეფექტიანობის, აგრეთვე დირექტორატის მუშაობის ხარისხის შეფასებას. კერძოდ:

ა) შიდა აუდიტორებმა უნდა შეაფასონ საფინანსო და საოპერაციო ინფორმაციის სანდოობა და სისწორე, აგრეთვე ის პრაქტიკა და პროცედურები, რომლებიც გამოიყენება ასეთი ინფორმაციის გამოვლენის, შესაფასებისა და კლასიფიცირებისათვის, რაც მნიშვნელოვანია მოხსენებების მოსამზადებლად;

ბ) შიდა აუდიტორებმა უნდა შეისწავლონ სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორატის მიერ ჩამოყალიბებული ბანკის სამოქმედო სტრატეგიის, პოლიტიკისა და მართვის სისტემის შესაბამისობა მოქმედ ნორმატიულ აქტებსა და ეროვნული ბანკის მოთხოვნებთან და უნდა განსაზღვრონ, იცავს თუ არა ბანკი მათ;

გ) შიდა აუდიტორებმა უნდა შეისწავლონ აქტივების დასაცავად გამოყენებული კონტროლი და დადასტურონ ასეთი აქტივების არსებობა;

დ) შიდა აუდიტორებმა უნდა შეაფასონ რესურსების გამოყენების ეფექტიანობა;

ე) შიდა აუდიტორებმა უნდა შეისწავლონ ბანკის ოპერაციები და პროგრამები, რათა განსაზღვრონ, შეესაბამება თუ არა შედეგები დასახულ მიზნებს, აგრეთვე სრულდება თუ არა ოპერაციები და პროგრამები დაგეგმილის შესაბამისად.

5. აუდიტორული სამუშაო მოიცავს აუდიტის სამუშაოს დაგეგმვას, ინფორმაციის შემოწმებას და შეფასებას, სამუშაოს დასრულებას და შედეგების შეტყობინებას. შესაბამისად, შიდა აუდიტორები:

ა) გეგმავენ ყოველ აუდიტს;

ბ) აგროვებენ, აანალიზებენ, განმარტავენ და დოკუმენტის სახეს აძლევენ მოპოვებულ ინფორმაციას აუდიტორული შემოწმების შედეგების დასასაბუთებლად;

გ) აწვდიან ინფორმაციას სარევიზიო კომისიას ჩატარებული აუდიტორული შემოწმების შედეგების შესახებ;

დ) სამუშაოს დასრულების შემდეგ კონტროლს უწევენ ჩატარებული აუდიტის შედეგებისა და რეკომენდაციების საფუძველზე შესაბამისი მაკორექტირებელი ღონისძიებების დროულად შესრულებას.

6. შიდააუდიტორული სამსახურის სათანადოდ მართვისათვის სამსახურის უფროსი ვალდებულია:

ა) ჩამოაყალიბოს სამსახურის მიზანი, უფლებამოსილება და ვალდებულება;

ბ) შეიმუშაოს გეგმები სამსახურის ვალდებულებების შესასრულებლად;

- გ) სამსახურის თანამშრომლები უზრუნველყოს წერილობითი პოლიტიკით და პროცედურებით;
- დ) დააწესოს პროგრამა კადრების შერჩევისა და განვითარებისათვის;
- ე) უზრუნველყოს შიდა და გარე აუდიტორების მუშაობის კოორდინირება;
- ვ) შექმნას და დაიცვას სამსახურის მიერ ბანკის ოპერაციების ზუსტად და ობიექტურად შეფასების პროგრამა (სისტემა).